

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cod. Biblia sacra (omisso Psalterio)

Biblia sacra (omisso Psalterio) - Lichtenthal 13

Lichtenthal (?), [um 1300]

Sacharja

[urn:nbn:de:bsz:31-35330](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-35330)

In die illo dicit dñs exercituum assumam te zorobabel fili salathiel serue meus dicit dñs : & ponam te sic signaculum quia te elegi dicit dñs exercituum.

Incipit prologus in zachariam prophetam.

In anno secundo dary regis medorum aggeum & zachariam prophetas lectiones eorundem declarant. Sed hac de causa aggeus zacharie & otome prophetarum prelati uidentur: quod cum duobus mensibus ut predictae lectiones ostendunt in prophetia processisse inueniunt. Ad re-stauracionem etiam templi precepto dei prophetam animasse esdras refert dicens. In secundo anno dary regis prophetauerunt aggeus et zacharias filius abdo prophete super iudeos qui erant in uidea & in ierusalem in nomine domini israel super eos. Tunc surrexerunt zorobabel filius salathiel & ihs filius iosedech & principes eius: & incouenerunt edificare domum dei que est in ierusalem.

Quibus cum adessent prophete: exhortatione sua adiuuerunt eos. Nam & populum israel ab imitatione patrum delictorum per suam comonitionem idem propheta cupiens reuocare uerbis lectione compendiosis usus est. Vidi nocte: & ecce uir ascenderat super equum rubeum & cetera. Vidi propheta super equum rubeum sedentem: & stantem in medio myrte

ti umbrosi: cui uisionis hec solutio est. Vir ascendens equum rubeum licet angelus intelligatur: tamen quia predicti coloris equum ascendere uisus est. uindictam sanguinis in eam gentem significat preteritam: que populum israel in captiuitatem redegat. Stantem uero in medio myrteti obumbrantis quod dixit. leticiam populo affuturam per myrteti significationem uoluit designare. Eiusdem ligni moyses in libro leuitico tunc faceret mentionem ait. Accipietis die prima fructus ligni speciosi. ut leticiam populi per bene olentis ligni & speciosi umbraculum demonstraret. Sed hanc uisionem que populi liberationem & uindictam de aduersariis affuturam demonstrat ob hoc noctu propheta se uidisse memorauit: quia populum israel in prima liberatione de terra egypti noctu discessisse constabat. Cuius exempli quia presens populus aliquam partem in se retinere uidebat liberationis eius ac uoluntatis captiuitatis de terra chaldeorum prophete reuelata.

Explicit prologus. Incipit liber zacharie prophete.
In mense octauo in anno secundo dary factum est uerbum domini ad zachariam filium barachie filii abdo prophetam dicens. Iratus est dominus super patres uostros uacundia. Et dices ad eos. Hec dicit dominus exercituum. Conuertimini ad me ait

dñs exercituum : & conuertar ad uos
 dicit dñs exercituum . Ne sitis sic pa-
 tres ur̄i ad quos clamabant p̄phe pri-
 ores dicentes . Hec dicit dñs exercituum .
 Conuertimini de uis uis malis &
 de pessimis cogitationib' ur̄is : & n̄ au-
 dierunt neq; attenderunt ad me dicit
 dñs exercituum . Patres ur̄i ubi sunt &
 p̄phe . Nunquid in sempiternum
 uiuent . Seruntamen uerba mea
 & legitima mea que mandauit seruis
 meis p̄phis nunquid n̄ comprehenderūt
 patres ur̄os . Et conuersi sunt & dixerūt .
 Sicut cogitauit dñs exercituum facere
 nobis scdm̄ uias nr̄as : & scdm̄ adin-
 uentiones nr̄as fecit nobis . In die ui-
 cesima quarta undecimi mensis sa-
 bath in anno scdo daru factum est
 uerbum dñi ad zacharia filiu bara-
 chie filij abdo p̄pham dicens . Uidi
 p̄ noctem : & ecce uir ascendens sup
 equū rufum : & ipse stabat int̄ myr-
 teta que erant in pfundo : & post e-
 um equi rufi . uari . & albi . Et dixi .
 Qui sunt isti dñe mi . Et dixit ad me
 angl's qui loquebat' in me . Ego osten-
 dam t̄ quid sunt hec . Et respondit uir
 q̄ stabat inter myrteta & dixit . Isti
 sunt quos misit dñs . ut pambulant
 tram . Et responderunt angl's dñi q̄
 stabat inter myrteta & dixerunt .
 Perambulauimus tram : & ecce dñs

terra habitat & quiescit . Respondit
 angl's dñi & dixit . Dñe exercituum
 usquequo n̄ misereberis ierlm̄ & ier-
 buum iuda quib' iratus es . Iste iā
 septuagesimus annus est . Et respon-
 dit dñs angl'o qui loquebat' in me
 uerba bona uerba consolatoria .
 Dixit ad me angl's qui loquebat' in
 me . Clama dicens . Hec dicit dñs
 exercituum . Zelatus sum ierlm̄ et
 syon zelo magno & ira magna . Er-
 go uascoz sup gentes opulentas : q̄a
 ego iratus sum parum : ipsi autem
 adiuuerunt in malū . Propterea hec
 dicit dñs . Reuertar ad ierlm̄ in mi-
 sericordiis : & domus mea edificabit'
 in ea ait dñs exercituum : & ppendicu-
 lum extendet' sup ierlm̄ . Adhuc cla-
 ma dicens . Hec dicit dñs exercituum .
 Adhuc affluunt ciuitates mee bonis :
 & consolabit' dñs adhuc syon . & eli-
 get adhuc ierusalem . **Caplm. II.**
Et leuaui oculos meos & uidi :
 & ecce quatuor cornua . Et
 dixi ad angl'm qui loquebat' in me .
 Quid sunt hec . Respondit ad me . Hec
 sunt cornua que uentilauerunt
 iudam & ierlm̄ & ierlm̄ . Ostendit
 m̄ dñs quatuor fabros & dixi . Quid
 isti ueniunt facere . Qui ait dicens .
 Hec sunt cornua que uentilauerūt
 iudam p̄ singulos uis : & nemo eoz

leuauit caput suū . Et uenerunt isti
 deterere ea ut deiciant cornua gentiū .
 que leuauerunt cornu sup terram iuda
 ut dispergerent eā . Et leuauit oculos
 meos & uidi : & ecce uir in manu ei
 funiculus mensoz . Et dixi . Quo tu
 uadis . Et dixit ad me . Ut meciat
 ierlm & uideam quanta sit latitudo
 ei : & quanta longitudo ei . & ecce
 angls qui loquebat in me egrediebat .
 & angls alius egrediebat in occursum
 ei . & dixit ad eum . Curte loquere
 ad pnerum istum dicens . Absqz mu
 ro habitabit ierlm p multitudine
 hominū & iumentoz in medio ei .
 Et ego ei ait dñs murus : ignis
 in circuitu : & in gla ero in medio ei .
 O o fugite de terra aquilonis dicit do
 minus : quō in quatuor uentos celi
 disperli uos dicit dñs . O syon fuge q
 habitas apud filiam babilouis . q̄a
 hec dicit dñs exercitū . Post glam
 misit me ad gentes que spoliauerūt
 uos . Qui enim tetigerit uos tanget
 pupillam oculi ei : quia ecce leuo ma
 nū meā sup eos : & erunt prede hū
 qui seruebant sibi . & cognoscetis q̄a
 dñs exercitū misit me . **A**uda
 & letare syon filia . quia ecce ego ue
 nio & habitabo in medio tu ait dñs .
 & applicabunt gentes multe ad dñm
 in die illa . & erunt in in pplm & ha

bitabo in medio tu : & scies quia dñs
 exercitū misit me ad te . Et posside
 bit dñs iudam in partem suam in tra
 sanctificata . & eliget adhuc ierlm . Si
 leat omnis caro a facie dñi : quia con
 surrexit de habitaculo sancto suo . **III**
Et ostendit michi dñs iesum sac
 dotem magnū stantem coram
 angelo dñi : & sathan stabat adextis
 ei ut aduersaret ei . Et dixit dñs ad
 sathan . **I**ncrepet dñs in te sathan :
 & increpet dñs in te qui elegit ierlm .
Numquid n̄ iste torris est erutus de
 igne . & iesus erat indutus uestibus
 sordidis : & stabat ante faciem angeli .
Qui respondit : & ait ad eos q̄ stabant
 coram se dicens . **A**uferte uestimenta
 sordida ab eo . Et dixit ad eum . **E**cce
 abstuli a te iniquitatem tuam : et
 indui te mutatoris . Et dixit ad eos .
Ponite cydarum mundam sup caput
 ei . & posuerunt cydarum mundam
 sup caput ei : & induerunt eū uesti
 b . Et angls dñi stabat : & contesta
 bat angls dñi iesum dicens . **H**ec di
 cit dñs exercitū . **S**i in uis meis am
 bulaueris & custodiam meā custodi
 eris : tu quoqz iudicabis domū meā
 & custodies attia mea : & dabo tibi
 ambulantes de hū qui nunc hic
 assistunt . **A**udi iesu sacerdos magne
 tu & amici tu qui habitant corā te .

quia uiri portendentes sunt. Ecce enim ego adducam seruum meum orientem: quia ecce lapis quem dedi coram ihu super lapidem unum septem oculi sunt. Et ecce ego celabo scripturam eius ante dominum exercituum: et auferam iniquitatem terre illius in die una. In die illa dicit dominus exercituum uocabit uir amicum suum subter uineam suam: et subter ficum suam. **Capitulum III.**

Et reuersus est angelus qui loquebatur in me: et suscitauit me quasi uirum qui suscitatur a sompno suo. Et dixit ad me. Quid tu uides? Et dixi. Vidi. et ecce candelabrum aureum totum: et lampas eius super caput eius: et septem lucerne eius super illud: et septem infusoria cum lucernis que erant super caput illius: et due oliue super illud una ad dextris lampadis: et alia a sinistris eius. Et respondi et aio ad angelum qui loquebatur in me et dixi ad illum. Quid sunt hec domine mihi. Et respondit angelus qui loquebatur in me et dixit ad me. Numquid nescis quid sunt hec? Et dixi. Non domine mihi. Et respondit et ait ad me dicens. Hoc est uerbum domini ad zorobabel dicens. Non in exercitu nec in robore sed in spiritu meo dicit dominus exercituum. Quis tu mons magne coram zorobabel in planitie. Et educet lapidem primarium et ex

equabit gratiam gratie eius. Et factum est uerbum domini ad me dicens. Janus et zorobabel fundauerunt domum istam: et manus eius perficient eam: et scietis quia dominus exercituum misit me ad uos. Quis enim despectit dies paruos? Et letabuntur et uidebunt lapidem stagnem in manu zorobabel: septem sunt oculi domini qui discurrunt in uniuersam terram. Et respondi et dixi ad eum. Quid sunt due oliue iste ad dexteram candelabri et ad sinistram eius? Et respondi sedo et dixi ad eum. Quid sunt due spice oliuarum que sunt super duo trostra aurea in quibus sunt infusoria ex auro? Et ait ad me dicens. Numquid nescis quid sunt hec? Et dixi. Non domine mihi. Et dixit. Isti sunt duo filii olei: qui assistunt dominatori uniuersae terre. **III.**

Et conuersus sum et leuaui oculos meos et uidi: et ecce uolumen uolans. Et dixit ad me. Quid tu uides? Et dixi. Ecce ego uideo uolumen uolans: longitudo eius uiginti cubitorum: et latitudo eius decem cubitorum. Et dixit ad me. Hec est maledictio que egreditur super faciem omnis terre: quia omnis fur sic ibi scriptum est iudicabitur: et omnis iurans ex hoc similiter iudicabitur. Et ueniet ad domum furis et ad domum iurantis in nomine meo mendaciter: et con

morabitur in medio domus eius et consumet eam et ligna eius et lapides eius. Et egredietur angelus eius qui loquebatur in me et dixit ad me. **L**euam oculos tuos et uide. quid est hoc quod egreditur. Et dixi. Quid nunc est. **R**espondit. Hec est amphora egrediens. Et dixit. Hec est oculus eorum in uniuersa terra. **E**cce talentum plumbi portabat. et ecce mulier una sedens in medio amphore. Et dixit. Hec est impietas. **P**roiecit eam in medio amphore. et misit massam plumbeam in os eius. Et leuavi oculos meos et uidi. et ecce due mulieres egredientes et spectabant in alis eorum. et habebant alas quasi alas milui. et leuauerunt amphoram inter celum et terram. **D**ixi ad angelum qui loquebatur in me. **Q**uo uero uenerunt amphoram. Et dixit ad me. **E**t edificet ei domus in terra seminat et stabiliat. et ponat ibi super basem suam. **Capitulum V**
Et conuersus sum et leuavi oculos meos et uidi. et ecce quatuor quadrigae egredientes de medio doru montium et montes montes eret. **I**n quadriga prima equi rufi. et in quadriga secunda equi nigri. et in quadriga tertia equi albi. et in quadriga quarta equi uarij fortes. **R**espondi et dixi ad angelum qui loquebatur in me. **Q**uid sunt hec domine mihi. Et

respondit angelus et dixit ad me. **I**sti sunt quatuor uenti celi qui egrediuntur ut stent coram dominatore omnis terre. **I**n qua erant equi nigri egrediebantur in terram aquilonis. et albi egressi sunt post eos. et uarij egressi sunt ad australe terram. **Q**ui autem erant robustissimi exiebant et querebant me et discurrebant per omnem terram. Et dixit. **I**te pambulate terram. **E**t pambulauerunt terram. Et uocauit me et locutus est ad me dicens. **E**cce qui egrediuntur in terram aquilonis requiescere fecerunt spiritum meum in terra aquilonis. **E**t factum est uerbum domini ad me dicens. **S**ume a transmigratione aboldai et a thobya et ab idara. et uenies tu in illa die et intrabis domum ioseph filii sophonie qui uenerunt de babilone. et sumes argentum et aurum et facies coronas. et pones in capite iesu filii iosedech sacerdotis magni. et loqueris ad eum dicens. **H**ec dicit dominus exercituum dicens. **E**cce uir oriens nomen eius. et subter eum orientem et edificabit templum domino. et ipse extruet templum domino. et ipse portabit gloriam et se debet et dominabitur super solio suo. et erit sacerdos super solio suo. et consilium pacis erit inter duos illos. et corone erunt helem et thoby et idare et heu filio sophonie memoriale in templo domini. **E**t qui perculi sunt uenient et edifica-

buant in templo dñi . & scietis quia
dñs exercituum misit me ad uos.
Erit autem hoc si auditu audieri
tis uocem dñi dei uestri. **VI.**

Et factum est in anno quarto
doru regis factum est uerbu
dñi ad zachariam in quarta mensis
noni qui est casleu . Et miserunt ad
domu sathasar & rogomelech & uiri
qui erant cu eo ad deprecandam faci
em dñi ut dicerent sacerdotib domi
dñi exercituum & pphetis loquentes.
Numquid flendum in est in mense
quinto ? uel sacrificare me debeo sicut
feci iam multis annis . Et factu est uer
bum dñi exercituum ad me dicens Lo
quere ad omne pplm tre & ad sacerdo
tes dicens . Cum ieiunaretis & plan
geretis in quinto & in septimo mase
p hos septuaginta annos ? numqo
ieiunium ieiunastis in . & cu come
distis & bibistis ? numqo n uobis co
medistis & uobismet ipsis bibistis .
Numquid n sunt uerba que locut
est dñs in manu pphay prioru cu
adhuc ierlm habitaret & esset opu
lenta ipsa & urbes ei in circuitu ei .
& ad austrum & in campestris ha
bitaret . Et factum est uerbu dñi
ad zacharia dicens . Hec ait dñs
exercituum dicens . Iudicium uerum
iudicate ? & misericordiam & miserationes

facite unusquisq cu fratre suo . & in
duam & pupillum & aduenam & paupē
nolite calumpniari ? & malū iur fra
tri suo n cogitet in corde suo . Et noluerit
attendere & auerterit scapula receden
tem ? & aures suas aggravauerunt
ne audirent ? & cor suū posuerit ut
adamantem ne audirent legem ? & u
ba que misit dñs exercituum in syri suo
p manu pphay prioru . Et facta est in
dignatio magna a dño deo exercituum ?
& factum est sic locutus est ? & sic nō
audierit sic clamabunt & n exaudia
dicit dñs exercituum . & dispersi eos p oia
regna que nesciunt ? & terra desolata
est ab eis eo qd n esset transiens & re
uertens ? & posuerunt terram desi
derabilem in desertum . **VII.**

Et factum est uerbum dñi ex
ercituum dicens . Hec dicit dñs
ds exercituum . Zelatus sum syon re
lo magno ? & indignatione magna
zelatus sum ea . Hec dicit dñs ds ex
ercituum . Reuersus sum ad syon ? & ha
bitabo in medio ierlm . Et uocabit
ierlm ciuitas ueritatis ? & mons dñi
exercituum mons sanctificatus . Hec
dicit dñs exercituum . Iohuc habita
bunt senes & anus in plateis ierlm ?
& uiri baculus in manus ei p multi
tudine dierum ? & platee ciuitatis co
plebunt infantib & puellis luden

tib' in plateis ei'. **H**ec dicit dñs exerci-
 tuū. **S**i difficile uidebit' in oculis reli-
 quaz ppli hui' in dieb' illis: numq̄
 in oculis meis difficile erit dicit dñs exer-
 cituū. **H**ec dicit dñs exercituū. **E**cce
 ego saluabo pplm meū de trā orientis
 & de trā occasus solis: & adducam eos
 & habitabunt in medio ierlm: & erit
 in m pplm & ego ero eis in dñm in ue-
 ritate & iusticia. **H**ec dicit dñs exerci-
 tuū. **C**onfortent' manus ur̄e qui au-
 ditis in dieb' hui' sermones istos p os
 pphaz in die qua fundata est domus
 dñi exercituū ut templū edificaret'.
Siquidem ante dies illos merces ho-
 minū n̄ erat nec merces uumentoz
 erat: necq̄ introeunti & exeunti
 pax erat p̄ tribulatione: & dimisi-
 om̄s homines unūquemq̄ contra p̄xi-
 mū suū. **I**me aut' n̄ iuxta dies p̄-
 ores ego faciam reliquias ppli hui' di-
 cit dñs exercituū: & semen pacis erit.
Vinea dabit fructum suū & trā dab
 germen suū: & celi dabunt iorē suū.
 & possiderē faciam reliquias ppli hui'
 uniuersa hec. **E**rit. **S**ic eratis ma-
 ledictio in gentib' dom' iuda & dom'
 isrl'. **S**ic saluabo uos & eritis sic bene-
 dictio. **N**olite timere. **C**onfortent'
 manus ur̄e: quia hec dicit dñs exerci-
 tuū. **S**ic cogitavi ut affligerē uos
 cū ad iracundiam puocassent me pa-

trēs ur̄i dicit dñs & n̄ sum misertus.
 sic conuersus cogitavi in dieb' istis
 ut benefaciā ierlm & domui iuda.
Nolite timere. **H**ec sunt ergo uerba
 que facietis. **L**oquimini ueritatē
 unusquisq̄ cū pximo suo. **V**eritatē
 & iudiciū pacis iudicate in portis
 ur̄is: & unusquisq̄ malū cont' p̄xi-
 mū suū n̄ cogitetis in cordib' ur̄is:
 & unamentū mendax ne diligatis.
Omnia enī hec sunt que odi dicit dñs.
Et factū est uerbū dñi exercituū ad me
 dicens. **H**ec dicit dñs exercituū. **I**eu-
 niū quartū & ieiuniū quintū & iei-
 uniū septimū & ieiuniū decimū
 erit domui iuda in gaudiū & in leti-
 ciā & in sollempnitates p̄claras: ue-
 ritatem tantū & pacem diligite. **H**ec
 dicit dñs exercituū: usquequo ueni-
 ant ppli ut habitant in ciuitatibus
 multis: & uadant habitatores un'
 ad alterū dicentes. **E**amus & depre-
 mur faciem dñi: & queramus dñm
 exercituū. **S**adam etiā ego. **E**t
 uenient ppli multi & gentes robuste
 ad querendū dñm exercituū in ierū-
 salem: & deprecandā faciē dñi. **H**ec
 dicit dñs exercituū. **I**n dieb' illis in q̄
 apprehendent decē homines ex om̄ib'
 linguis gentiū. & apprehendent sim-
 briam irri iudei dicentes. **I**biū uo-
 biscū: audiuim' enī quō dñs uobiscū.

Omnis uerbi dñi in tra adrach
 & damasce requiet ei? q̄a dñi
 est ocl̄s hominis & omniū tribuum
 isrl̄. emath q̄ in terminis ei? & tyr̄
 & sydon. Assumpser̄ quippe s̄ sapiam
 ualde? & edificauit tyrus munitio
 nē suā. & coaceruauit argentū q̄
 hūmū. & aurū ut lutū platearū.
 & ecce dñs possidebit eā? & p̄ciet
 in mari fortitudinē suā! & hec igni
 deuorabit. Videbit ascalon & timebit?
 & gaza & dolebit nimis! & accaron
 quō confusa est spes ei?. Et p̄bit rex
 de gaza. & ascalon n̄ habitabit? &
 sedebit sepatōr in azoto? & disp̄dam
 sup̄biam philistinorū. & auferam san
 guinē ei? de ore ei?. & abhommationes
 ei? de medio dentium ei?. & relinquet
 etiā ipse deo n̄r̄. Et erit quasi dux
 in iuda! & accaron q̄ iebuseus. &
 circumdabo domū meā ex hīs q̄ mili
 tant in ciuites & reuertentes? & nō
 transibit ultra sup̄ eos exactor! quia
 nunc iudi in ocl̄s meis. Exulta satis
 filia syon! iubilā filia ierlm̄. Accē
 rex tuus ueniet t̄ iustus & saluator?
 ipse pauper & ascendens sup̄ asinam!
 & sup̄ pullū filiū asine. Et disp̄gam
 quadrigam ex efrāim & equū de ierlm̄!
 & dissipabit arc̄ belli? & loquet̄ pacē
 gentib?. & potestas ei? a mari usq; ad ma
 re! & a fluminib? usq; ad fines terrē.

VIII.

Tu q̄ in sanguine testamenti tui emi
 sisti unctos tuos! de lacu in quo n̄ est
 aqua. Conuertimini ad munitiōem
 uncti spei? hodie q̄ annuntians du
 plicia reddam t̄. quō extendi in iudā q̄
 arcum impleuit efrāim. Et suscitabo
 filios tuos syon sup̄ filios tuos gr̄cia!
 & ponā te q̄ gladiū fortū. & dñs
 d̄s sup̄ eos uidebit? & exibat ut ful
 gur iaculū ei? & dñs d̄s in tuba canit
 & uadet in turbine austr̄. Dñs d̄s exer
 citū p̄teget eos? & deuorabunt & sub
 iicient lapidib? funde! & bibentes me
 briabunt q̄ a uino? & replebunt ut
 phyalē & q̄ cornua altaris! & salua
 bit eos dñs d̄s eorū indie illa ut gregē
 ppli sui? quia lapides sancti eleuabū
 t̄ sup̄ tram ei?. Quid enī bonū ei? est
 & quid pulchrū ei? n̄ frumentū elec
 torū & unum germians uirgines. IX.

P

petite a dño pluuiā in tempore
 serotino! & dñs faciet niues &
 pluuiā ymbris. Dabit eis singulis
 herbam in agro? quia simulachra lo
 cuta sunt inutile. & diuini uiderūt
 mendaciū! & sompniatores frustra lo
 cuti sunt. uane consolabant. Idcirco
 abducti sunt? q̄ grex affligent? q̄a
 n̄ est eis pastor. Sup̄ pastores natus
 est furor meus. & sup̄ hircos uisita
 bo? quia instrauit dñs exercituum
 domū suū domū iuda! & posuit eo

q̄ equum gl̄e sue in bello. Ex ip̄o an-
 gulus ex ip̄o parillus. ex ip̄o arcus
 prelu. ex ip̄o egrediet̄ omnis exactio
 simul. Erunt q̄ fortes & conculcā-
 tes lutum uiaz̄ i p̄ho. & bellabunt
 quia dñs cū eis. & confundent̄ ascen-
 sores equoz̄. Et confortabo domū uida
 & domū ioseph saluabo. & conuertā
 eos quia miserebor eoz̄. & erunt sic
 fuerunt quando n̄ pecceram eos. Ego
 enī dñs d̄s eoz̄ exaudiam eos. & erunt
 q̄ fortes effraim. Letabit̄ cor eoz̄ q̄
 a uino. & filij eoz̄ iudebunt & letabū-
 tur. & exultabit cor eoz̄ in dño. Si-
 bilabo eis & congregabo illos quia re-
 demī eos. & multiplicabo eos sic autē
 fuerant multiplicati. & seminabo eos
 in p̄p̄tis. & de longe recordabunt̄ me.
 Et uiuent cū filiis suis & reuertent̄.
 & reducam eos de tra egypti & de assy-
 rus congregabo eos. & ad trā gala-
 ad & libani adducam eos. & n̄ inue-
 niet̄ eis locus. Et trānsibit in maris
 fretō. & percussiet in mari fluctus &
 confundent̄ omnia p̄funda fluminis.
 & humiliabit̄ supbia assur & sceptrū
 egypti recedet. Confortabo eos in dño.
 & in uoie ei ambulabunt die dñs. **X.**

Api libane portas tuas. & co-
 medit ignis cedros tuas. Ulu-
 la abies quia cecidit cedrus. quō
 magnifici uastati sunt. Uululate

quertus balan. quō succisus est sal-
 tus munitus. Vox ululatus pasto-
 rū. quia uastata est magnificenti-
 a eoz̄. Vox rugitus leonum. quō
 uastata est supbia iordani. Hec die
 dñs d̄s meus. Pasce pecora occisionis.
 que qui possederant occidebant & n̄
 dolebant. & uenundabant ea dicentes.
 benedictus dñs diuites facti sumus.
 & pastores eoz̄ n̄ parcebant eis. & e-
 go n̄ parcam ultra sup̄ habitantes
 terrā dicit dñs. Ecce ego tradā hoīes
 unūquemq̄ in manū p̄ximi sui &
 in manū regis sui. & concident̄ trā
 & n̄ erūt de manu eoz̄. & pascā pec-
 occisionis. Propter hoc o paupes gre-
 gis audite. Et assumpli in duas uir-
 gas. unā uocaui decorē & altā uo-
 caui fomiculū. & paui gregē. Et suc-
 cidī in tres pastores in mense uno.
 & contracta est aīa mea in eis. siq̄-
 dem & aīa eoz̄ uariant in me. Et
 dixi. Non pascam uos. Quō morit̄
 moriat̄. & qd̄ succidit succidat. et
 reliqui deuorent unusquisq̄ carnē
 p̄ximi sui. Et tuli uirgam meā q̄
 uocabat dec̄ & abscidi eā. ut irritū
 facerem sed̄ meū qd̄ percussī cū om̄ib̄
 p̄p̄tis. & irritū deductum est in illa
 die. Et cognouert̄ sic paupes gregis
 q̄ custodiunt in. quia uerbū dñi ē.
 Et dixi ad eos. Si bonū est in oclis

uiris afferte mercedem meam: et si non
 quiescite. Et appenderunt mercedem
 meam triginta argenteos. **¶** Dixit dominus
 ad me. Pice illud ad statuarium decem
 precium quod appreciatus sum ab eis.
¶ Tuli triginta argenteos et pre-
 ci illos in domo domini ad statuarium:
 et prescidi unquam meam sodam que
 appellabat fomiculus: ut dissolue-
 rem germanitatem inter iudam et israhel.
¶ Et dixit dominus ad me. Adhuc sume et
 uasa pastoris stulti: quia ecce ego
 fustitabo pastorem intra qui derelic-
 ta non uisitabit dispersum non queret
 et contritum non sanabit: et id quod
 stat non enutriet: et carnes pingui-
 rum comedet: et ungulas eorum dis-
 soluet. **¶** Pastor et idolum derelin-
 quens gregem: et gladium super brachi-
 um eius: et super oclum dextrum eius.
 Brachium eius ariditate siccabit: et
 oclis eius dexter tenebrascens obscurabitur.

¶ Omnis uerbi domini super israhel. **XI**
¶ Dixit dominus extendens celum
 et fundans terram: et fingens homi-
 nis spiritum in eo. Ecce ego ponam ierusalem
 super liminam crapule omnibus populis in
 circuitu: et iudas erit in obsidione
 contra ierusalem. **¶** Et erit. In die illa po-
 nam ierusalem lapidem oneris cunctis populis.
 Omnes qui leuabunt eum concisione la-
 cerabuntur: et colligentur aduersus eam

omnia regna terre. **¶** In die illa dicit dominus
 partiam omnem equum in stupore et al-
 censem eum in amentia: et super do-
 mum iuda aperiam oculos meos: et om-
 nem equum populo partiam cecitate. **¶**
 dicent duces iuda in corde suo. Confor-
 tentur in habitatores ierusalem in domino exer-
 cituum deo eorum. **¶** In die illa ponam duces
 iuda sicut caninum ignis in lignis: et sicut
 faciem ignis in feno: et deuorabunt
 ad dexteram et ad sinistram omnes populos
 in circuitu: et habitabit ierusalem rur-
 sus in loco suo ierusalem: et saluabit dominus
 tabernacula iuda sicut in principio: et
 ut magnifice gloriatur domus dauid: et gloria
 habitantium ierusalem contra iudam. **¶** In die
 illo proteget dominus habitatores ierusalem:
 et erit qui offenderit exercitus in die illa quasi
 dauid: et domus dauid quasi dei: sicut
 angelus domini in circuitu eius. **¶** Et erit. **¶** In
 die illa queram contumacem omnem gentem
 que uenit contra ierusalem: et effun-
 dam super domum dauid et super habitato-
 res ierusalem spiritum gratie et precium: et aspiciet
 ad me qui confixerunt: et plangent
 eum planctu quasi super unigenitum: et do-
 lebunt super eum ut doleri solet in mor-
 te primogeniti. **¶** In die illa magnum erit
 planctus in ierusalem sicut planctus adre-
 mon in campo magedon: et plangent
 tra familie ac familie seorsum: fa-
 milie domus dauid seorsum et mulie

res eorum seorsum: familie domus na-
than seorsum & mulieres eorum seorsum:
familie domus leui seorsum & mu-
lieres eorum seorsum: familie domus
semei seorsum: & mulieres eorum seor-
sum. Omnes familie relique familie:
& familie seorsum & mulieres eorum se-
In die illa erit fons **U**orsum. **XII**
patens domui dauid & habitantibus
iherlm in ablutione peccatoris & men-
struate. Et erit. In die illa dicit dominus
exercituum dispersam nomina idolorum de
terra & non memorabuntur ultra. & propheta-
tas & spiritum immundum auferam de terra.
Et erit. Cum prophetauerit quisquam
ultra. dicent ei patris eius & matris eius
que genuerunt eum. Non uiues: quia
mendacium locutus es in nomine domini. Et
configent eum patris eius & matris eius: geni-
tores eius cum prophetauerit. Et erit. In
die illa confundentur prophete unusquisque
ex uisione sua cum prophetauerit: nec
operietur pallio sacco ut menciatur: sed
dicet. Non sum propheta: homo agri-
cola ego sum: quomodo adami exemplum
meum ab adolescentia mea. Et dicet ei.
Quid sunt plage iste in medio ma-
nuum tuarum? Et dicet. Huius plagas
sum in domo eorum que diligebant me.
Famea suscitauit super pastorem meum et
super uirum coherentem in die dominus exer-
citus. Percute pastorem & dispergentur

oues: & conuertam manum meam ad par-
uulos: & erunt in omni terra dicit dominus.
Partes due in porta dispergentur & defi-
cient: & tertia pars relinquetur in ea.
& ducam tertia parte per ignem. & uirum
eam sicut uirum argentum: & probabo eos sicut
probat aurum. Ipse inuocabit nomen meum
& ego exaudiam eum. Dicam populo meo
es: & ipse dicet dominus deus meus. **XIII**

Ecce dies uenient domini. & diuiden-
tur spolia tua in medio tui: et
congregabo omnes gentes ad iherlm in pre-
lium: & capietur ciuitas & uastabuntur
domus & mulieres uiolabuntur. Et egre-
dietur media pars ciuitatis in captiuita-
tem: reliquum populi non auferet ex urbe.
Et egredietur dominus & preliabitur contra ge-
tes illas sicut preliatus est in die certami-
nis: & stabunt pedes eius in die illa
super montem oliuay qui est contra ier-
usalalem ad orientem: & stendet mons
oliuay ex media parte sui ad orientem
& occidentem prupto grandi ualde: et
separabitur medius montis eius ad aquilonem
& medius eius ad meridiem: & fugietis
ad ualle montium meorum quomodo conuen-
getis uallis montium usque ad primum:
& fugietis sicut fugistis a facie terremoto
in die orae regis iuda. Et ueniet dominus
deus meus omnes sancti cum eo: & erit in
die illa non erit lux sed frigus & gelu.
Et erit dies una que nota est domino non

RIAS

dies neq; nox. & in tempe ueltri erit lux. Et erit. In die illa exhibunt aque uiue de ierlm. mediu eay ad mare orientale. & mediu eay ad mare no uillunū. In estate & in hyeme erūt. & erit dñs rex sup omne terra. In die illa erit dñs unus. & erit nomen eius unū. & reuertet omnis tra usq; ad desertū de colle remon ad austrum ierlm. & exaltabit & habitabit in loco suo. a porta beniamin usq; ad locū porte prioris & usq; ad portā anguloy. & a turre ananehel usq; ad torcularia regis. & habitabunt in ea & anathema n̄ erit amplī. s; sedebit ieru salem secura. Et hec erit plaga qua pcuciet dñs om̄s gentes que pugna uer̄ aduersus ierlm. Tabescet caro uniuersūscūq; stantis sup pedes suos. & ocli ei contabescunt in foraminib; suis. & lingua eoy contabescet in ore suo. In die illa erit tumultus dñi magnus in eis. & apprehendet uir manū pximi sui. & conseret manū ei sup manū pximi sui. S; & iudas pugnabit aduersus ierlm. & congregabunt diuitie omniū gentiū in circuitu aurū & argentū & uestes multe satis. & sic erit ruina equi & muli & cameli & asini & omniū uimentoy q̄ fuerint in castris illis. sic ruina hec. Et om̄s qui reliqui fuerint de uniuers

sis gentib; que uenerunt contra ierlm ascendent ab anno in annū ut adoret regem dñm exercitū. & celebrent festiuitatem tabernacloy. Et erit q̄ nō ascenderunt de familiis terre in ierlm ut adorent dñm regem exercitū. n̄ erit sup eos ymbet. Sed si & familia egypti n̄ ascenderit & n̄ uenit nec sup eos erit. s; erit ruina qua pcuciet dñs om̄s gentes que n̄ ascenderunt ad celebrandam festiuitatem tabernacloy. Hoc erit peccatum egypti. & hoc peccatū omniū gentiū que n̄ ascenderunt ad celebrandam festiuitatē tabernacloy. In die illa erit qd sup frenū est equi sanctū dño. & erunt lebetes in domo dñi q̄ siatē coram altari. & erit ois lebes in ierlm & uida sanctificat dño exercituum. & uenient omnes im molantes & sument ex eis & coq̄nt in eis. & n̄ erit mercator ultra in domo dñi exercitū in die illo. **Incipit**

prologus in malachiam ppham.

eus p moysen ppho isrl̄i precepit sac̄dotes tabernaculi sui om̄i corpali uicio liberos. hostias om̄i uicio uacuas sibi offerre. Quib;

legem suā ad regendum pphm ob hoc dederat. ut p sacrificioy oblationē